

Wieder Ernő A Feleségével És A Fiával

A fénykép valamikor az 1990-es években készült Munkácson, középen ülök én, a bal oldalamon van a feleségem [Cserepko Mária], a jobb oldalamon a fiam [Wieder György]. Marika a második feleségem, vele nincsenek közös gyerekeink. Marikával tizenegy évet éltünk csak úgy, házasság nélkül, utána házasodtunk össze. 1935-ben született itt, Munkácson, tizenhárom és fél évvel fiatalabb nálam. Nem zsidó, de megtartjuk az ünnepeket. Zsidó ételeket szokott főzni, csólintet csinál. Munkácsi zsidók elbújhatnak mellette ebben a tekintetben. Marika eredetileg a szomszédasszonyom volt. Amikor a feleségem megbetegedett, a gyerekek kicsik voltak, a fiam akkor volt két éves. Ő bejárt, segített, ápolta, vitte a gyerekeket óvodába, iskolába. Így összekerültünk. Ápolónői végzettsége van, nyugdíjig itt dolgozott, Munkácson mint ápolónő. Jól megvagyunk, minden oké. 1982-ben nyugdíjba mentem, mert akkor lettem hatvan éves, az volt a korhatár. Utána még dolgoztam két-három évet, aztán abbahagytam. Nem volt rá szükség, hála Istennek. De nyugdíj után még dolgoztam itt-ott, vállaltam munkát. Még ma is néha elvállalok bizonyos munkákat. Például évekkel ezelőtt, mikor megkezdődött a csereüzletelés, elsősorban élelmiszerbarter Magyarországgal, lettek itt nagy bizneszmenek, akik nem tudtak egy szót sem magyarul. Én vittem őket Magyarországra. Én írtam a szerződéseket, én fordítottam, hajnalban mentünk, késő este jöttünk a kocsival. És ezt mind fizették. Vagy néha jönnek ide német turisták. Elmegyek velük, én vagyok, aki vezetem őket, megmutatok mindent, ami a zsidósággal kapcsolatos. Itt még ma is van mit mutatni a zsidósággal kapcsolatban! Mert hát Munkácson tizenhatezer ezer zsidó volt, és tizenhét nagy zsidó templom. Nem beszélve a kis klázlikról, amit úgy hívtak, stibel [stibl], a kis templomokról, amik házaknál voltak. Itt van a héber gimnázium, a zsidó árvaház, aminek a kerítésén a menóra még most is rajta van. És elmesélem nekik, hogy is volt a régi időkben. Volt itt egy híres rabbi, a Spira rabbi. Elviszem őket a temetőbe, oda van eltemetve Spira egész családja. Most is megkeresek néha egypár fillért. Ettől eltekintve, ha kell, a fiam is segít. A lányom nem nagyon, mert ott gyerekek vannak, de nem is hiányzik, hála Istennek. Úgyhogy ma is néha, mikor kell, dolgozok. Szabadúszó dolgokat vállalok. Valamikor a kocsival is, ha jöttek a zsidók, kellett ide vinni, oda vinni, amerikai, izraeli zsidók, angolok stb. Elvittem őket, azok is mindig meghálálták. Úgyhogy semmi baj! Voltam többször is külföldön, de nem mentem el.

Valahogy voltak objektív és szubjektív okok is, engem mindig valami ide kötött. Szeretem Munkácsot. Minden testvérem elment, de én itt maradtam, így adódott a sors. Először is, mindig volt valami akadálya, hogy elmenjek. Előbb vártam, hogy a lányom befejezze az iskolákat. Aztán azt, hogy a fiam befejezze Moszkvában. Ő befejezte, a végén ők elmentek, mi maradtunk. Nincs itt nékem semmi bajom. Megvagyunk. Nem vagyok milliomos, de rendes családi élet, ami kell, minden megvan itt. És nyolcvankét éves korban hova menjek? Azt mondják, az én vonatom már elment. És a talpfákat is fölszedték, a síneket is fölszedték, már nincs vonatút hova menni. Jó ez itt. A gyerekekkel találkozunk, most is fognak jönni ide november elsejére. Én is megyek Magyarországra, nyáron voltunk a feleségemmel talán egy hónapig, tizenöt napot Pesten, a Dagály fürdőbe jártunk majdnem mindennap fürödni. Tizenöt napot voltam Győrben, a lányomnál. Minden rendben van. Nagy igények nincsenek.